

Senast reviderat: 2023-10-20

Dokumentet gäller för: Kvinnosjukvård, Verksamhet Obstetrik

Innehållsansvarig: Susanna Nygren, Vårdenhetsöverläkare

Patientinformation intravenöst järn (monofer)

Varför behöver vi järn?

Järn upptas normalt från kosten via tarmen och transporteras bland annat till benmärgen där det används för uppbyggnaden av hemoglobin (Hb) som finns i de röda blodkropparna. Vid järnbrist sjunker blodvärdet (Hb-värdet) och syretransporten i kroppen fungerar sämre. Det kan ge symtom som exempelvis trötthet, huvudvärk, andnöd och koncentrationssvårigheter. Under graviditeten ökar järnbehovet eftersom blodvolymen ökar samtidigt som barnet behöver järn för att bygga upp sina röda blodkroppar. Järntillskott tas i första hand som tabletter.

När ges järn intravenöst?

När blodvärdet (Hb-värdet) är lågt och orsaken bedömts bero på järnbrist och järntabletter inte kunnat ges, ofta på grund av biverkningar.

Monofer® är en mörkbrun koncentrerad lösning, som antingen ges som infusion via dropp eller som en injektion

När ska inte intravenöst järn ges?

- Om du tidigare fått en allergisk reaktion på järn
- Om du har lågt Hb av annan anledning än järnbrist
- Om du har en pågående infektion

När ska intravenöst järn bara ges med speciella överväganden?

- Om du har annan läkemedelsallergi
- Om du har en inflammatorisk sjukdom (tex. Reumatisk sjukdom, SLE)
- Om du har svår astma, atopiskt eksem eller andra allergier
- Om du har störningar i leverfunktionen

Varför ges intravenöst järn på sjukhus?

Intravenöst järn kan i ovanliga fall ge upphov till allvarliga överkänslighetsreaktioner och ska ges där ett snabbt omhändertagande av en sådan reaktion kan ske.

Allvarliga biverkningar är sällsynta. Det är däremot inte helt ovanligt att känna obehag i början av behandlingen. Om du upplever obehag skall du berätta det för personalen så att de kan övervaka dig och vid behov justera behandlingen.

Hur lång tid tar behandlingen?

När du kommer till sjukhuset kontrolleras din puls och ditt blodtryck och en infart sätts i armen eller handen.

Själva läkemedlet ges oftast under 30 minuter men ibland tar det längre tid. Efter avslutad behandling behöver du stanna i minst 30 min för övervakning. Om du mår bra kan du gå hem sen. Räkna med att hela vistelsen tar minst två timmar.

Vilka biverkningar kan komma efter att jag gått hem?

De allra flesta tål Monofer® bra och får inga biverkningar. En del patienter kan uppleva led- och muskelsmärter samt ibland feber efter en behandling. Symtomen uppstår oftast några timmar till enstaka dagar efter behandlingen och de varar vanligen 2-4 dagar, varefter de försvinner av sig själva. Ibland kan receptfri smärtstillande (paracetamol är säkert att ta under graviditet) lindra några av symtomen. Om du inte får lindring av smärtstillande eller om du har andra symtom, bör du kontakta din läkare. Överkänslighetsreaktioner är ovanliga men om de uppstår kommer de oftast i anslutning till behandlingen. I enstaka fall kan reaktionen komma med fördröjning. Om du får hudutslag (t ex nässelutslag), klåda, svårt att andas eller svullnar i mun, svalg eller hals ska du omedelbart kontakta läkare.

Kontroll av behandlingseffekten

Det tar ungefär 4 veckor att få full effekt av behandlingen. Din barnmorska kommer följa ditt Hb-värde efter ca 2 veckor för att se att värdet stigit. När du fått intravenöst järn ska du inte ta järntabletter på ett tag (vanligen inte förrän du är förlöst).

Kontakt

Vid akuta symptom som andningssvårigheter, svullnad i mun och svalg ring 112. Vid mindre akuta symptom kontakta förlossningsvården Östra 031-3431250. Vid frågor vänd dig i första hand till din ordinarie barnmorskemottagning